

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการถอดถอนการปรับพฤติกรรม โดยวิธีพิจารณา เหตุผล - อารมณ์ กับการเสริมแรงทางบวก ที่มีลำดับสลับกัน ต่อการคงอยู่ของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม และเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ กับการเสริมแรงทางบวก ต่อการเพิ่มของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 โดยมีสมมุติฐานการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม เพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ
2. นักเรียนที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมคงอยู่ได้มากกว่า นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงทางบวกตามด้วยการให้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

จากสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม เพิ่มขึ้น ในระยะการทดลอง จากการทดสอบสมมุติฐานโดยการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนครั้งของการยกมือตอบคำถาม ของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสามกลุ่ม ตามตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ว่า วิธีการพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวก สามารถเพิ่มพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามได้ การที่วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และวิธีเสริมแรงทางบวก สามารถเพิ่มพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม ได้นั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นผลเนื่องมาจาก

เงื่อนไขที่นักเรียนกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 ได้รับในการทดลองเป็นเงื่อนไขการเสริมแรง และเงื่อนไขการเสริมแรงนี้เป็นสิ่งที่บุคคลพึงพอใจทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น

จากหลักการเรียนรู้แบบเงื่อนไขของการกระทำ ของ B.F Skinner การให้คะแนนซึ่งเป็นสิ่งที่พึงพอใจของผู้รับการทดลอง จึงเป็นการเสริมแรงทางบวก และคะแนนที่นักเรียนกลุ่มทดลองได้รับ ก็สามารถนำไปแลกตัวเสริมแรงชนิดอื่น ๆ ได้มากกว่า 1 ตัว จึงทำให้มีคุณสมบัติเป็นตัวเสริมแรงแผ่ขยาย (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาภิต 2526 : 69) และตัวเสริมแรงนี้คือ เบี้ยอรรถกร ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมแรง (Kazdin 1984 : 106)

นอกจากวิธีการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกร จะทำให้พฤติกรรมการยกมือตอบคำถามเพิ่มขึ้นแล้ว วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ก็เป็นผลทำให้พฤติกรรมการยกมือตอบคำถามเพิ่มขึ้นเช่นกัน ตามหลักการของวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ตามแนวคิดของ Ellis นั้นก็คือ ในสภาพการณ์หนึ่งบุคคลจะเกิดระบบความคิด หรือความเชื่อต่อสภาพการณ์นั้น แล้วทำให้เกิดผลกรรมทางอารมณ์ และผลกรรมทางพฤติกรรม ตามมา หากบุคคลมีความคิดหรือความเชื่ออย่างไม่มีเหตุผลจะทำให้เกิดผลกรรมที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นในการปรับพฤติกรรมโดยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เป็นการเปลี่ยนความคิดที่ไม่มีเหตุผล ให้เป็นความคิดที่มีเหตุผล (Ellis & Grieger 1979 : 20 - 22 ; Wilson & O'Leary 1980 : 71 ; Goldstein & other 1981 : 118 - 119) เมื่อบุคคลมีความคิดที่มีเหตุผลแล้ว ทำให้เกิดอารมณ์และพฤติกรรมที่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ กับนักเรียนกลุ่มทดลองเพื่อให้เกิดความคิด ที่มีเหตุผล ต่อวิชาภาษาอังกฤษ ทำให้เขามีพฤติกรรมที่เหมาะสม คือการยกมือตอบคำถามวิชาภาษาอังกฤษ

จากงานวิจัยนี้ใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ร่วมกับการเสริมแรงทางบวกสามารถเพิ่มพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามได้นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lester & Baucom (1986 : 385 - 403) ได้ศึกษาผลของการใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ประกอบการเสริมแรงทางบวกด้วยเบี้ยอรรถกรในการลดความรู้สึกที่ไม่เป็นสุข และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คู่ พบว่าวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ สามารถลดความทุกข์และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่มตัวอย่างได้

จากประสิทธิภาพของวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการเสริมแรงทางบวกสามารถเพิ่มพฤติกรรมได้ ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยนำเอาวิธีการทั้งสองอย่างนี้มาใช้ร่วมกัน มีประสิทธิภาพในการเพิ่มพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม ได้ตามสมมุติฐานข้อที่ 1

จากสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่กล่าวว่านักเรียนในกลุ่มทดลอง 1 ที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก จะแสดงพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม คงอยู่ได้มากกว่านักเรียนในกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก ตามด้วยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และกลุ่มควบคุม ที่ได้รับการสอนตามปกติ ในระยะติดตามผล จากการทดสอบสมมุติฐาน โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ของกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ตามตาราง 4 - 7 พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่ม ตามตาราง 4 พบว่า กลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม ($\bar{x} = 65.20$) ซึ่งมากกว่ากลุ่มทดลอง 2 ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม ($\bar{x} = 32.49$) ซึ่งกลุ่มทดลอง 1 และกลุ่มทดลอง 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มทดลอง 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละของพฤติกรรมการยกมือตอบคำถาม แตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าผู้วิจัยให้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ก่อนแล้วตามด้วยการเสริมแรงทางบวกจะทำให้พฤติกรรมที่เพิ่มขึ้น คงอยู่ได้มากกว่า การให้การเสริมแรงทางบวกก่อน แล้วตามด้วยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการให้การสอนตามปกติ

การที่วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ ตามด้วยการเสริมแรงทางบวก สามารถทำให้พฤติกรรมการยกมือตอบคำถามคงอยู่ได้มากกว่า การให้การเสริมแรงทางบวกตามด้วยวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ และการสอนตามปกติ อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจาก

วิธีการพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เป็นกระบวนการทางความคิด ที่ใช้วิธีการเปลี่ยนความคิดที่ไม่มีเหตุผล ของบุคคลให้เป็นความคิดที่มีเหตุผล เพื่อที่จะทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ที่เป็นสุข และพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังนั้นวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ จึงเป็นกระบวนการปรับพฤติกรรมทางความคิดของบุคคล และเมื่อผู้วิจัยใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ กับผู้รับการทดลองจนผู้รับการทดลองสามารถที่จะวิเคราะห์ และคิดอย่างมีเหตุผล ด้วยตนเองได้แล้วกระบวนการนี้ ก็คือ การควบคุมตนเองนั่นเอง สามารถทำให้การคงอยู่ของพฤติกรรมที่ปรับแล้ว คงอยู่ได้นาน ดังนั้นในการวิจัยนี้ ใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ กับกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 แต่ให้ลำดับสลับกัน พบว่ากลุ่มที่ได้รับวิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ก่อน แล้วตามด้วยการเสริมแรงทางบวกมีการคงอยู่ของพฤติกรรมได้มากกว่า เพราะว่าการใช้วิธีพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เท่ากับเป็นการบอกให้ผู้รับการทดลองทราบว่สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมเข้าใจ และสามารถเปลี่ยนความคิดได้แล้ว และมีการเปลี่ยนพฤติกรรมด้วย เมื่อผู้วิจัยใช้การเสริมแรงทางบวก ยิ่งทำให้ผู้รับการทดลอง เกิดการเรียนรู้ที่ว่า สิ่งที่เขาคิดใหม่นี้ทำให้ได้รับผลกรรมที่เขาพึงพอใจ

เขาก็ยิ่งทำพฤติกรรมนั้นมากขึ้นและยังคงทำพฤติกรรมนั้นต่อไปอีก ในขณะที่เดียวกันในกลุ่มตัวอย่าง ที่ได้รับการเสริมแรงทางบวก ก่อนแล้วตามด้วยวิธีการพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ เป็นการวางเงื่อนไขให้กับผู้รับการทดลองทำพฤติกรรมเป้าหมายมากขึ้นแล้ว แต่เมื่อผู้ทดลองใช้วิธีการพิจารณาเหตุผล - อารมณ์ โดยที่ไม่ให้การเสริมแรงอีก เท่ากับเป็นการบอกให้ผู้รับการทดลองรู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ถึงแม้ว่าผู้รับการทดลองจะเข้าใจ แต่เขาไม่ได้รับผลกรรมที่เขาพึงพอใจจากการทำพฤติกรรมนั้น

ดังนั้นการเปลี่ยนความคิดภายหลัง โดยไม่มีการเสริมแรงช่วย จึงไม่มีอิทธิพลเพียงพอที่จะทำให้นักแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ (Mikulas 1980 : 129)